

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τους κανονισμούς «Οι περί της Θέσπισης Ελάχιστων Απαιτήσεων Δημιουργίας Ειδικά Διαμορφωμένων Χώρων Μητρικού Θηλασμού ή/και Άντλησης Γάλακτος σε Χώρους όπου Εργάζονται Θηλάζουσες Κανονισμοί του 2020»

Παρόντες:

Αντρέας Φακοντής, πρόεδρος

Γιώργος Πεردίκης

Σκεύη Κούτρα Κουκουμά

Λίνος Παπαγιάννης

Ευανθία Σάββα

Μαρίνος Μουσιούπτας

Μαριέλλα Αριστείδου

Μη μέλη της επιτροπής:

Πανίκος Λεωνίδου

Σάβια Ορφανίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 29 Σεπτεμβρίου, στις 6, 20, 27 Οκτωβρίου και στις 17 Νοεμβρίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Τμήματος Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, της Εθνικής Επιτροπής Μητρικού Θηλασμού, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, του ΕΤΕΚ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΑΣΥΔΥ, ΠΕΟ, ΣΕΚ, ΔΕΟΚ, του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα των Γυναικών και του Παγκύπριου Συνδέσμου Μητρικού Θηλασμού «Δώρο Ζωής». Η Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, ο Σύνδεσμος Προστασίας Θηλασμού και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου

Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν κατά τη συζήτηση των κανονισμών στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 6(2)(β) του περί της Προώθησης και της Προστασίας του Μητρικού Θηλασμού Νόμου, είναι ο καθορισμός των ελάχιστων απαιτήσεων για τη διαμόρφωση χώρου θηλασμού ή/και άντλησης μητρικού γάλακτος στους χώρους εργασίας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, οι ελάχιστες απαιτήσεις για τη διαμόρφωση χώρων θηλασμού ή/και άντλησης γάλακτος στους χώρους εργασίας έχουν καθορισθεί βάσει επιστημονικά τεκμηριωμένων κριτηρίων και μελετών, καθώς και πρακτικών άλλων χωρών. Οι εν λόγω χώροι δύναται να διαμορφωθούν, είτε σε μόνιμη είτε σε προσωρινή βάση, αναλόγως της απόφασης της επιχείρησης, εφόσον προκύπτει αίτημα θηλάζουσας εργαζομένης. Συναφώς, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, οι προτεινόμενοι κανονισμοί βασίζονται σε υποχρέωση που απορρέει από τη νομοθεσία για την προστασία της μητρότητας και αποσκοπούν στη ρύθμιση της ορθής εφαρμογής αυτού, ο οποίος προβλέπει για την παροχή διευκολύνσεων στις γυναίκες που θηλάζουν στον εργασιακό τους χώρο και παρέχει στη θηλάζουσα εργαζομένη τη δυνατότητα να θηλάζει ή να αντλεί το μητρικό γάλα στον χώρο εργασίας της, υποστηρίζοντας με αυτό τον τρόπο τη συνέχιση και διατήρηση του μητρικού θηλασμού.

Οι ελάχιστες απαιτήσεις ειδικά διαμορφωμένου χώρου θηλασμού ή/και άντλησης γάλακτος σε χώρους όπου εργάζονται θηλάζουσες όπως αυτές καθορίζονται στους προτεινόμενους κανονισμούς συνοψίζονται ως ακολούθως:

1. Στη διαμόρφωση ενός καθαρού, ήσυχου και κλιματιζόμενου δωματίου με ικανοποιητικό φωτισμό και επαρκή εξαερισμό, ο οποίος να μην εγκυμονεί κινδύνους για την υγεία της θηλάζουσας και του βρέφους.

2. Στη διαμόρφωση τέτοιου κατάλληλου χώρου, είτε σε μόνιμη είτε σε προσωρινή βάση, ενώ σε περίπτωση προσωρινής διευθέτησης ως ειδικά διαμορφωμένος χώρος θα μπορεί να είναι οποιοσδήποτε κλειστός χώρος.
3. Σε σήμανση τέτοιου χώρου με την επιγραφή «Δωμάτιο Μητρικού Θηλασμού».
4. Στην ανάγκη ο χώρος θηλασμού, κατά προτίμηση δωμάτιο, να κλειδώνει ή σε αντίθετη περίπτωση να διασφαλίζεται η ιδιωτικότητα της θηλάζουσας με την τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης στην εξωτερική πλευρά της πόρτας.
5. Στη διασφάλιση της μη ορατότητας από τον χώρο που βρίσκεται εκτός του δωματίου προς τον εσωτερικό χώρο του δωματίου θηλασμού.
6. Στην ανάγκη όπως στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο θηλασμού βρίσκεται διαθέσιμος ρευματοδότης ηλεκτρικού ρεύματος 230V, τηλεφωνική συσκευή, καθαρό τραπέζι ή άλλη καθαρή επιφάνεια, μία αναπαυτική καρέκλα, όπως και αντισηπτικό χεριών, σε περίπτωση που ο νεροχύτης δεν βρίσκεται στον υπό αναφορά χώρο.
7. Στη διασφάλιση εύκολης πρόσβασης της θηλάζουσας σε ψυκτικό χώρο για σκοπούς ασφαλούς αποθήκευσης του μητρικού γάλακτος.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων κανονισμών. Ωστόσο, τόσο οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ όσο και της ΟΕΒ, ενώ συμφώνησαν με τους σκοπούς των προτεινόμενων κανονισμών, σημείωσαν ότι στην πλειοψηφία τους οι επιχειρήσεις στην Κύπρο στεγάζονται σε μικρό χώρο χωρίς διαχωρισμό δωματίων, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ανταποκριθούν στις προβλεπόμενες απαιτήσεις. Συναφώς, ο εκπρόσωπος της ΟΕΒ, αφού κατέθεσε στην επιτροπή γραπτό υπόμνημα, εισηγήθηκε την τροποποίηση των υπό αναφορά κανονισμών, έτσι που οι απαιτήσεις που καθορίζονται σε αυτούς να αφορούν μόνο σε μεγάλες επιχειρήσεις που εργοδοτούν μεγάλο αριθμό εργαζομένων. Η εκπρόσωπος του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα των Γυναικών από πλευράς

της με γραπτό υπόμνημά της εξέφρασε τη σύμφωνη με τους προτεινόμενους κανονισμούς γνώμη της, επισημαίνοντας ότι κρίνεται απαραίτητο να καθορισθεί ρητά η αρμόδια αρχή για την παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Το Γραφείο της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, αφού κατέθεσε γραπτό υπόμνημα, εξέφρασε ικανοποίηση για τις προβλεπόμενες ελάχιστες απαιτήσεις. Ωστόσο, πρότεινε να προστεθεί νέα απαίτηση που να αναφέρει ότι το περιβάλλον πρέπει να είναι φιλικό προς τα βρέφη/παιδιά.

Από πλευράς του, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών σημείωσε ότι από την εφαρμογή των προτεινόμενων κανονισμών θα προκύψουν ελάχιστες οικονομικές επιπτώσεις στις επιχειρήσεις σε σχέση με την υποχρέωση διαμόρφωσης ειδικού χώρου για τη θηλάζουσα.

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Μητρικού Θηλασμού «Δώρο Ζωής», καταθέτοντας σχετικό υπόμνημα στην επιτροπή, υποστήριξε την υιοθέτηση των προτεινόμενων κανονισμών και εισηγήθηκε την εισαγωγή της δυνατότητας χρησιμοποίησης του ειδικά διαμορφωμένου χώρου για τη θηλάζουσα και από το ευρύ κοινό.

Οι εκπρόσωποι του Γραφείου Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, οι οποίοι κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην επιτροπή, εξέφρασαν ευαρέσκεια για την προώθηση των προτεινόμενων κανονισμών. Ταυτόχρονα, διατύπωσαν και γραπτώς τις παρατηρήσεις τους σε υπόμνημα το οποίο κατατέθηκε στην επιτροπή, σύμφωνα με το οποίο τέτοιοι ειδικά διαμορφωμένοι χώροι πρέπει να δημιουργηθούν τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Παράλληλα, το προσωπικό στον εργασιακό χώρο πρέπει να ενημερώνεται για τα δικαιώματα και τις διευθετήσεις στις οποίες θα προβεί ο εργοδότης.

Στο πλαίσιο της συζήτησης η επιτροπή επικεντρώθηκε σε αριθμό ζητημάτων, τα οποία συνοψίζονται ως ακολούθως:

1. Στην ανάγκη καθορισμού ποινών, όπως αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 9 του περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμου, σε περίπτωση που εργοδότης παραβαίνει τις υποχρεώσεις του όπως αυτές καθορίζονται στους προτεινόμενους κανονισμούς.
2. Στην ανάγκη εισαγωγής μεταβατικής διάταξης στους υπό έγκριση κανονισμούς, προκειμένου να παρασχεθεί χρόνος στους εργοδότες να ενημερωθούν για τις υποχρεώσεις τους, οι οποίες πηγάζουν από τους προτεινόμενους κανονισμούς.
3. Στην ενδεχόμενη αδυναμία εργοδότη πολύ μικρής επιχείρησης να διαθέσει χωριστό δωμάτιο στις εγκαταστάσεις του για σκοπούς διαμόρφωσης κατάλληλου χώρου και παροχής των απαιτούμενων διευκολύνσεων στη θηλάζουσα εργαζομένη, περαιτέρω δε στην ανάγκη εξαίρεσης των πολύ μικρών επιχειρήσεων από την εφαρμογή των προτεινόμενων κανονισμών. Ειδικότερα, την επιτροπή απασχόλησε η αδυναμία υποστατικών, λόγω χάριν, περιπτέρων των οποίων το εμβαδόν δεν ξεπερνά τα είκοσι έως σαράντα τετραγωνικά μέτρα, να ανταποκριθούν στις προνοούμενες ελάχιστες απαιτήσεις.
4. Στην ανάγκη αντικατάστασης του όρου «επιχείρηση» με τον όρο «χώρος εργασίας», ώστε η εφαρμογή των προτεινόμενων κανονισμών να μην περιορίζεται σε εργοδότες με καθεστώς νομικού προσώπου.
5. Στην υποχρέωση του Υπουργείου Υγείας να προχωρήσει το ταχύτερο στην ετοιμασία κανονισμών βάσει του άρθρου 6(2)(β) του περί της Προώθησης και της Προστασίας του Μητρικού Θηλασμού Νόμου, το οποίο προβλέπει για τη δημιουργία ειδικά διαμορφωμένων χώρων μητρικού θηλασμού ή/και άντλησης γάλακτος σε δημόσιους χώρους, λόγω χάριν, χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας, σε

αεροδρόμια, λιμάνια, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, χώρους διεξαγωγής αθλητικών δραστηριοτήτων και σε εμπορικά κέντρα.

6. Στον καθορισμό της αρμόδιας αρχής για την παρακολούθηση της εφαρμογής των προτεινόμενων κανονισμών, που σύμφωνα με τον περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμο είναι το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, προέβη στην τροποποίηση των υπό αναφορά κανονισμών, ώστε να επενεχθούν τα ακόλουθα:

1. Να εισαχθούν ποινές για την περίπτωση που ο εργοδότης θα παραβεί τις προβλεπόμενες στους προτεινόμενους κανονισμούς υποχρεώσεις του.
2. Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να καθορισθεί ως η αρμόδια αρχή για την ορθή εφαρμογή των προτεινόμενων κανονισμών όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμου.
3. Ο όρος «επιχείρηση» να αντικατασταθεί με τον όρο «χώρος εργασίας».
4. Να καθορισθεί ότι οι προτεινόμενοι κανονισμοί θα τεθούν σε ισχύ σε διάστημα έξι (6) μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσής τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Συναφώς, το Υπουργείο Υγείας ανέλαβε τη δέσμευση να προχωρήσει σε δράσεις πληροφόρησης και επιμόρφωσης σχετικά με τις προκύπτουσες από τους προτεινόμενους κανονισμούς υποχρεώσεις εργοδοτών, καθώς και σε ενημέρωση του γενικού πληθυσμού για τον μητρικό θηλασμό και τα δικαιώματα της θηλάζουσας εργαζομένης.

Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Υγείας δήλωσε ότι προτίθεται να καταθέσει στη Βουλή μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2021 κανονισμούς δυνάμει του άρθρου 6(2)(α) του περί της

Πρώθησης και της Προστασίας του Μητρικού Θηλασμού Νόμου, το οποίο προβλέπει για τη δημιουργία χώρων μητρικού θηλασμού ή/και άντλησης γάλακτος σε δημόσιους χώρους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους όπως αυτοί έχουν τροποποιηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω.

1^η Δεκεμβρίου 2020

ΜΣ/ΜΓ

(Αρ. Φακ.: 23.03.057.082-2020)